

Bioanalyytikko-opiskelijat sairaanhoitajaopiskelijoiden vertaisopettajina

12.5.2026

Johdanto

Ammattikorkeakoulun keskeisenä tavoitteena on tukea opiskelijoiden asiantuntijuuden kehittymistä, työelämävalmiuksia sekä elinikäistä oppimista (Ammattikorkeakoululaki 932/2014). Näihin tavoitteisiin vastaaminen edellyttää pedagogisia ratkaisuja, jotka tukevat aktiivista, yhteisöllistä ja reflektiivistä oppimista. Yksi tällainen ratkaisu on vertaisopettaminen, jossa opiskelijat toimivat toistensa opettajina.

Vertaisopettamisen pedagogia ja hyödyt

Vertaisopettaminen perustuu konstruktivistiseen ja sosiokulttuuriseen oppimiskäsitykseen, jonka mukaan oppiminen on aktiivinen prosessi ja rakentuu sosiaalisessa vuorovaikutuksessa (Hayden et al., 2021).

Keskeinen vertaisopettamiseen liittyvä käsite on oppimisen yhteissäätely, jolla tarkoitetaan opiskelijoiden kykyä säädellä oppimistaan yhdessä muiden kanssa. Tutkimusten mukaan yhteissäätely voi tukea syvempää ja merkityksellisempää oppimista kuin pelkästään yksilöllinen opiskelu (Rönkkönen et al., 2025). Opettajana toimivat opiskelijat oppivat tunnistamaan omaa osaamistaan, sanoittamaan ajatteluaan ja vastaamaan toisten oppimistarpeisiin (Bearman, 2024). Nämä taidot ovat erityisen tärkeitä korkeakoulukontekstissa, jossa

opiskelijoilta edellytetään yhä enemmän itseohjautuvuutta, yhteistyökykyä ja ammatillista viestintäosaamista.

Vertaisopetuksen onnistuminen edellyttää pedagogista suunnittelua ja opettajan aktiivista ohjausroolia. Vaikka opiskelijat toimivat opetustilanteessa opettajina, vastuu oppimisympäristön rakenteista, tavoitteiden selkeydestä ja toiminnan reflektoinnista säilyy opettajalla. Ilman selkeitä tavoitteita, ohjeistusta ja palautetta vertaisopetus voi jäädä pinnalliseksi tai epätarkoituksenmukaiseksi. (Balasubramanian, 2023). Huolellisesti toteutettuna vertaisopetus tukee syvällistä oppimista ja antaa opiskelijoille mahdollisuuden harjoitella asiantuntijarooliin kuuluvia ohjaus- ja opetustaitoja jo opintojen aikana.

Vertaisopettamisen keskeiset hyödyt liittyvät oppimisen laatuun, opiskelijoiden motivaatioon ja ammatilliseen kasvuun. Opettaminen edellyttää tiedon jäsentämistä ja sanoittamista, mikä syventää opiskelijan omaa ymmärrystä käsiteltävästä aiheesta. Vertaisoppija puolestaan hyötyy usein opiskelijalähtöisestä tavasta esittää asioita, sillä se voi helpottaa käsitteiden ymmärtämistä ja madaltaa kynnystä kysyä tai pyytää tarkennusta epäselviin kohtiin (Bearman, 2024).

Vertaisopettaminen vahvistaa myös opiskelijoiden motivaatiota ja osallisuuden kokemusta. Vertaistuki, yhdessä toimiminen ja vastuun jakaminen lisäävät sitoutumista oppimisprosessiin sekä tukevat opiskeluhyvinvointia erityisesti vaativissa oppimistilanteissa. Lisäksi vertaisopettaminen kehittää työelämässä tarvittavia vuorovaikutus-, tiimi- ja viestintätaitoja, jotka tukevat moniammatillista yhteistyötä, vastuunottoa ja reflektiivistä ammatillista kasvua (Tanveer ym., 2023, 727; Balasubramanian, 2023).

Yksi vertaisopettamisen merkittävistä eduista on turvallisen oppimisympäristön rakentuminen. Opiskelijat kokevat usein vertaisten kanssa toimimisen vähemmän arvioivaksi ja vähemmän uhkaavaksi kuin pelkästään opettajajohtoiset tilanteet. Tämä voi madaltaa kynnystä erehtyä, kysyä ja oppia virheistä, mikä on erityisen tärkeää käytännön taitoja harjoiteltaessa ja emotionaalisesti kuormittavissa oppimistilanteissa. (Balasubramanian, 2023.)

Vertaisopettaminen: Yhdessä kohti syvempää osaamista (kuva: Marika Toivonen, 2026).

Bioanalyytikko-opiskelijat laboratorionäytteenoton opettajina

SEAMKin hoitotyön tutkinto-ohjelmassa vertaisopettamista on toteutettu jo usean vuoden ajan sairaanhoitajaopiskelijoiden laboratorionäytteenoton taitopajoissa, joissa bioanalyytikko-opiskelijat toimivat vertaisopettajina.

Tänä keväänä toisen vuoden bioanalyytikko-opiskelijat vastasivat laboratorionäytteenoton opetuksesta osana Bioanalytiikan projektit -opintojaksoa. Opintojakson tavoitteena on kehittää opiskelijoiden projektityöskentelyvalmiuksia sekä vahvistaa heidän kykyään toimia ja viestiä oman alansa asiantuntijoina (Tampereen ammattikorkeakoulu, i.a.).

Taitopajojen tavoitteena oli ohjata ensimmäisen vuoden sairaanhoitajaopiskelijoita keskeisiin laboratorionäytteenoton menetelmiin. Opetuksessa käsiteltiin laskimoverinäytteen ottamista vakuumi- ja avomenetelmällä, ihopistonnäytteen ottamista sormenpäästä sekä hemoglobiinimäärityksen ja virtsanäytteen kemiallisen seulonnan tekemistä.

Opiskelijat työskentelivät kuuden hengen projektiryhmissä, jotka vastasivat taitopajojen suunnittelusta, toteutuksesta ja arvioinnista. Taitopajoihin osallistui kerrallaan 10–13 sairaanhoitajaopiskelijaa, ja opetukseen oli varattu neljä oppituntia. Bioanalyytikko-opiskelijat laativat myös opetuksessa käytetyt opetusmateriaalit sekä palautekyselyn, jonka avulla he keräsivät palautetta opetustilanteista.

Projektiryhmien toteutustavat erosivat toisistaan jonkin verran, mutta kaikki toteutukset tukivat asetettuja oppimistavoitteita. Taitopajojen jälkeen opettaja kävi projektiryhmien kanssa reflektiokeskustelut, joissa tarkasteltiin opetuksen toteutumista ja opettamiseen liittyviä kokemuksia. Keskusteluissa hyödynnettiin myös sairaanhoitajaopiskelijoilta kerättyä palautetta.

Havaintojen perusteella vertaisopetuksella oli myönteinen vaikutus oppimistilanteeseen. Opiskelijat kokevat verinäytteenoton usein jännittäväksi sekä näytteenottajan että asiakkaan roolissa, joten vertaisopettaminen soveltui tähän haastavaan oppimistilanteeseen erityisen hyvin.

Sairaanhoitajaopiskelijat osallistuivat aktiivisesti näytteenoton harjoitteluun ja kokivat oppineensa opetettavat asiat hyvin. Bioanalyytikko-opiskelijat puolestaan kokivat, että opetustilanteet vahvistivat heidän asiantuntijarooliaan. Samalla ne tukivat heidän ammatillista kehittymistään erityisesti ohjaus-, vuorovaikutus- ja asiantuntijaviestintätaitojen näkökulmasta.

Opiskelijat työskentelivät kuuden hengen projektiryhmissä, jotka vastasivat taitopajojen suunnittelusta, toteutuksesta ja arvioinnista. (kuva: Marika Toivonen, 2026).

Johtopäätökset

Bioanalyytikon työ edellyttää vahvoja ohjaus- ja vuorovaikutustaitoja, sillä laboratorioympäristössä toimitaan tiiviissä yhteistyössä erilaisten ammattiryhmien kanssa. Bioanalyytikot osallistuvat usein uusien työntekijöiden ja opiskelijoiden perehdytykseen. Lisäksi he opastavat muita terveydenhuollon ammattiryhmiä esimerkiksi näytteenottoon, näytteiden käsittelyyn ja tutkimusten oikeaan käyttöön liittyvissä kysymyksissä.

Vertaisopettaminen on pedagogisesti perusteltu ja tutkimusnäyttöön nojaava oppimismuoto, joka tukee opiskelijoiden syvällistä oppimista, motivaatiota ja ammatillista kasvua. Se edistää asiantuntijuuden kehittymistä ja työelämässä tarvittavia taitoja. Korkeakoulukontekstissa oikein suunniteltuna ja ohjattuna vertaisopettaminen rikastaa opetusta ja tukee sekä opiskelijoiden että opettajien pedagogisia tavoitteita.

Marika Toivonen
LehtoriSEAMK

Kirjoittaja toimii SEAMKissa TAMKin kanssa yhteistyönä toteutettavan bioanalyytikkokoulutuksen vastuuopettajana.

Lähteet

Ammattikorkeakoululaki 932/2014.(2014). Finlex. https://www.finlex.fi/fi/lainsaadanto/2014/932

Balasubramanian, K. (2023). Teacher roles in facilitating effective peer-to-peer learning: Strategies and guidelines. *Thiagarajar College of Preceptors Edu Spectra 5*(2). https://doi.org/10.34293/eduspectra.v5i2.01

Bearman, M., Castanelli, D. J., Molloy, E., & Ward, N. (2024). Trainees as teachers: Building evaluative judgement through peer teaching. *The Clinical Teacher,21*(6). https://doi.org/10.1111/tct.13818

Hayden, C. L., Carrico, C., Ginn, C. C., Felber, A., & Smith, S. (2021). *Social constructivism in learning: Peer teaching and learning.Pedagogicon Conference Proceedings,* 7. https://encompass.eku.edu/pedagogicon/2020/learningpartners/7

Rusli, M., Degeng, N. S., Setyosari, P., & Sulton. (2021). Peer teaching: Students teaching students to increase academic performance. *Teaching Theology & Religion. 24* (1), 17–27. https://doi.org/10.1111/teth.12549

Rönkkönen, S., Hailikari, T., & Virtanen, V. (2025). Opetuksen ja oppimisympäristön merkitys yhteissäätelyn tukena: Ammattikorkeakouluopiskelijoiden kokemuksia yhdessä oppimisesta*.Ammattikasvatuksen Aikakauskirja, 28*(1), 14–29. https://doi.org/10.54329/akakk.163757

Tampereen ammattikorkeakoulu. (i.a.). *Bioanalyytikon tutkinto-ohjelma: Bioanalytiikan projektit*. https://tamk-study-guide.tuni.fi/167/fi/89/49590/3767/0/43430

Tanveer, M. A., Mildestvedt, T., Skjærseth, I. G., Arntzen, H. H., Kenne, E., Bonnevier, A., Stenfors, T., & Kvernenes, M. (2023). Peer Teaching in Undergraduate Medical Education: What are the Learning Outputs

for the Student-Teachers? A Systematic Review. *Advances in Medical Education and Practice, 14*(1), 723–739. https://doi.org/10.2147/amep.s401766